

Asia: VN/2434/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Journalistiliitto kiittää oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä.

Direktiiviin perustuva kolmiportainen ilmoittamisjärjestelmä ei erityisesti edistä sananvapauden ytimessä olevaa yleisön tiedonsaantioikeutta. Ilmoittajansuojelulakia säädettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, ettei esitetty ilmoittajansuojelujärjestelmä heikennä vapaata tiedonvälitystä turvaavaa lähdesuojaa mitenkään.

Esitys on myös perusteluiltaan keskeneräinen, joten se vaatinee vielä jatkovalmistelua.

Eryteisesti: 2 § Soveltamisala. Miten arvioitte esitettyä soveltamisalaa? Puuttuuko mielestänne jokin keskeinen lainsäädännön ala soveltamisalasta? Mikä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

Eryteisesti: Mikä laki mielestänne puuttuu soveltamisalasta?

-

2 luku Ilmoittajan suojelun yleiset edellytykset ja ilmoittaminen

-

Eryteisesti: liittyykö toimintanne kannalta sisäisen ilmoituskanavan perustamisvelvollisuuteen ongelmia? Mitä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

Erityisesti: liittykö toimintanne kannalta ulkoisen ilmoituskanavan perustamisvelvollisuuden ongelmia? Mitä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

3 luku Sisäisiin ja ulkoihin ilmoituksiin sovellettavat säännökset

-

Erityisesti: miten arvioisitte tietosuojan liittyviä kysymyksiä (19 §:n salassapitovelvollisuus ja 20 §:n henkilötietojen käsittely)

-

4 luku Tietojen julkistaminen

Lakiesityksen 23§:ssä säädettäisiin ilmoittajansuojan saamisen edellytykset silloin, kun tietoja julkistetaan suoraan käyttämättä sisäistä tai ulkoista ilmoituskanavaa. Lähdesuoja eli tiedotusvälineiden ja journalistien oikeus suojata tietolähteensä on pidettävä erillään nyt säädettävästä ilmoittajansuojasta niin oikeudellisesti kuin tosiasiallisestikin. On syytä painottaa, että säännöksiä lähdesuojasta sovelletaan muuttumattomina myös nyt säädettävän lain tultua voimaan. Lähdesuoja on edelleen edellytys sille, että epäkohdista voidaan käydä julkista keskustelua.

Ehdotetun 23 §:n 2 momentin sisältö jää epäselväksi; lakitekstistä tai sen perusteluista ei suoraan käy ilmi, onko Suomessa voimassa pykälän 2 momentissa tarkoitettua kansallista lainsäädäntöä lainkaan. Mikäli tällaista lainsäädäntöä Suomessa olisi, on ko. säännökset syytä yksilöidä. Muussa tapauksessa on syytä harkita, onko 2. momentille lainkaan tarvetta. Esitetty muotoilu jättää epäselväksi, mihin lopputulokseen 1 momentin soveltamatta jättäminen 2 momentin mukaisesti voisi johtaa.

5 luku Suojelutoimenpiteet

-

Erityisesti: miten arvioisitte esitettyä suojelun tasoa, onko se riittävä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

6 luku Seuraamukset

-

2. Esitysluonnoksen vaikutusten arviointi/yleiset kommentit

-

2.1 Millaisia vaikutuksia esitetyllä lailla ennakoitte olevan toimintaanne?

-

2.2 Onko esityksessä tunnistettu toimintanne kannalta merkittävät vaikutukset? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.3 Ovatko yksityisen sektorin yrityksiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.4 Ovatko valtion viranomaisiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.5 Ovat kuntiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

3. Muut huomiot. Mahdolliset muut huomionne ehdotetusta sääntelystä ja esityksistä.

-

Oras Tytti
Suomen Journalistiliitto ry